

РЕШЕНИЕ

№ 27261

гр. София, 07.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 33 състав, в
публично заседание на 09.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Галин Несторов

при участието на секретаря Антонина Бикова, като разгледа дело номер **128** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – 178 от Административно процесуалния кодекс (АПК), във вр. с чл. 10, ал. 1, т. 1 от Закона за пътищата /ЗП/.

Образувано е по жалба на Л. Г. Г., с адрес: [населено място], срещу Отказ рег. № НТУ/94-00-35368/24.11.2025 г. на директора на НТУ при АПИ, с което е отказано възстановяването на недължимо платена сума за винетна такса.

В жалбата се поддържа становище за незаконосъобразност на постановения отказ, като се твърди, че същият е издаден в нарушение на административнопроизводствените правила и в противоречие с материалноправните разпоредби. Изложени са съображения, че УС на АПИ няма право да въвежда допълнителни изисквания и условия за възстановяване на суми. Претендира се отмяна на отказа и присъждане на разноски. В с.з. не се представлява, представя писмено становище.

Ответникът не се представлява в с.з., представя писмено подробно становище по жалбата като счита същата за неоснователна.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена за възможността да участва в производството, не изпраща представител и не ангажира становище по основателността на жалбата.

Административен съд – София – град след като прецени доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателят прави искане, с което да му се приспадне пропорционална част от сумата, заплатена за електронна винетка за МПС с рег. [рег.номер на МПС], която е закупена на 28.05.2025 г. Видно от снимка на прошнурован голям талон на същото МПС, то е бракувано в КАТ на 19.08.25 г. Други относими доказателства относно deregистрацията на МПС не са

представени. За МПС, рег. № С. е закупена годишна винетка със срок на валидност до 03.06.2026 г. Жалбоподателят подава заявление за възстановяване на недължимо внесени такси по чл. 10, ал. 1, т. 2 от Закона за пътищата при заплащане на тол такса с вх. № 94-00-27314/ 15.09.2025 г. Не се спори по делото, че за пътно превозно средство с регистрационен номер С., националност България, категория „превозно средство ≤3.5 тона“, е издадена електронна винетка с ид. № 25052896020460 с период на валидност 03.06.2025 г. - 02.06.2026 г.

По заявлението е постановен отказ рег. № НТУ/94-00-35368/24.11.2025 г. на директора на НТУ при АПИ, в който е посочено, че не е налице основание за възстановяване на недължимо платена такса.

Посочено е, че на основание утвърдената Процедура за възстановяване на недължимо внесени такси по чл. 10. ал. I, т. 1 от Закона за пътищата - винетни такси, оповестена на сайта на АПИ, хипотезите за възстановяване са както следва:

1. При допуснато два и повече пъти заплащане на такса по чл. 10. ал. 1, т. 1 от Закона за пътищата - винетна такса, за едно и също пътно превозно средство, с вписани еднакви регистрационни номера, категория и държава на регистрация и с периоди на валидност със следната допустима разлика (раздел 111, т. 3.1): Разликата в периодите на валидност между заплатените винетни такси е не повече от 3 /три/ дни, в случай, че и двете или повече винетни такси са платени в брой или с картово плащане; разликата в периодите на валидност между заплатените винетки такси е до 5 /пет/ работни дни, в случай че първото плащане е по банков път.

2. При допуснато два и повече пъти заплащане на такса по чл. 10, ал. 1, т. 1 от Закона за пътищата - винетна такса, за едно и също пътно превозно средство, когато при издаване на една от електронните винетки е допусната техническа грешка, в следствие на което е извършена корекция, съгласно изискванията на чл. 10а. ал. 36 от Закона за пътищата, а при заплащането на другата винетна такса има издадена електронна винетка с идентични данни с тези на електронната винетка след удовлетворяване на искането по чл. 10а. ал. 36. В резултат на удовлетвореното искане по чл. 10а. ал. 36 е установено, че е налице заплащане на два и повече пъти на такса по чл. 10, ал. 1, т. 1 от Закона за пътищата - винетна такса, за едно и също пътно превозно средство, с вписани еднакви регистрационни номера, категория и държава на регистрация и с периоди на валидност със следната допустима разлика (раздел III, т. 3.2): Разликата в периодите на валидност между заплатените винетни такси е не повече от 3 /три/ дни, в случай че и двете или повече винетни такси са платени в брой или с картово плащане; разликата в периодите на валидност между заплатените винетки такси е до 5 /пет/ работни дни, в случай че първото плащане е по банков път; периодът на валидност на едната винетка се включва в периода на валидност на другата.

3. В случай, че е заплатена винетна такса, но електронната винетка не е активирана в Електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1. т. 1 от Закона за пътищата (раздел III, т. 3.3) при: извършено плащане по банков път, което не може да бъде обработено нито автоматично, нито ръчно и по което не е активирана електронна винетка в Електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1.т.1 от ЗП; - оспорена трансакция за закупена електронна винетка, по която парите са постъпили по банковата сметка на НТУ, но електронна винетка в Електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1, т. 1 от ЗП не е активирана (издадена).

4. При допуснато два и повече пъти заплащане на такса по чл. 10, ал. 1. т. 1 от Закона за пътищата - винетка такса, за едно и също пътно превозно средство, с вписани еднакви регистрационни номера, категория и държава на регистрация и с периода на валидност съгласно заложените изискванията на раздел III, т. 3.4, както и случаите, попадащи в хипотезата на чл. 5. ал. 4 от

НАРЕДБА за условията, реда и правилата за изграждане и функциониране на смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние, когато: Налице са издадени две или повече електронни винетки за едно и също пътно превозно средство, с вписани еднакви регистрационни номера, категория и държава на регистрация; Констатирано е, че периодът на валидност на едната винетка се включва в периода на валидност на другата. По описаната в т. 3.4. от раздел III хипотеза се възстановява сумата за закупена винетка, чийто период на валидност се включва в периода на другата винетка.

5. В случай, че е заплатена винетна такса за пътно превозно средство по чл. 10, ал. 3 от Закона за пътищата, за което се дължи заплащане на такса на база изминато разстояние - тол такса.

6. В случай, че е заплатена винетна такса за пътно превозно средство по чл. 10а, ал. 7 от ЗП, за което има издадена безплатна електронна винетка чрез Агенцията за социално подпомагане на основание НАРЕДБА № Н-19 от 2 декември 2008 г.

7. В случай, че е заплатена винетна такса за несъществуващо пътно превозно средство, както и заплатена винетна такса с отложено действие, по отношение на което преди активацията е настъпило обстоятелство, довело до отпадане на основанието (в т.ч. разкомплектовано, излязло от употреба ППС, deregистрирано, продадено с последвало унищожаване на регистрационните табели и др.) за съответното ППС да е налице електронна винетка, при наличие на горната фактическа обстановка. Сочи се в заключение, че искането не попада в хипотезите за възстановяване на недължимо внесени такси по чл. 10. ап. I, т. 1 от Закона за пътищата.

При така установената фактическа обстановка, СЪДЪТ обосновава следните правни изводи:

Жалбата е допустима, а по същество е **ОСНОВАТЕЛНА** по следните правни съображения:

При разглеждане на жалби срещу административни актове и наложени принудителни административни мерки, административният съд следва да прецени дали съответния акт е издаден от компетентен орган в предвидената от закона форма и при правилно приложение на материалния и процесуалния закон, както и дали акта съответства на целта на закона, независимо от посочените в жалбата обстоятелства.

С оглед изследване на подведомствеността като процесуална предпоставка за предявяването на жалбата пред административните съдилища, намира следното:

Винетната такса е вид пътна такса, установена за плащане със закон - чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата (ЗП). Обхватът на платената пътна мрежа, за ползването на която е установена тази такса, се определя от Министерски съвет (чл. 10, ал. 3) и заплащането става по Тарифа, приета също от Министерски съвет (чл. 10, ал. 6). Средствата, събрани от винетни такси, постъпват в държавния бюджет. Ползването на платената пътна мрежа без да е заплатена съответна винетна такса е скрепено с административна санкция, установена в закон (ЗДвП). Следователно, предвид характера и произхода на тази такса, същата следва да се окачестви като държавна такса - публично държавно вземане по чл. 162, ал. 2, т. 3 от ДОПК, дължима за предоставяна от държавата услуга – ползване на пътната мрежа. Последното е и изрично регламентирано в чл. 55 от Закона за пътищата, съгласно който невнесените такси по чл. 10 и таксите по чл. 18 се събират от териториалните подразделения на Националната агенция за приходите заедно с лихвите по Закона за лихвите върху данъци, такси и други подобни държавни вземания и по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Правоотношенията, които се развиват между държавата и физическите и юридическите лица по повод събирането на публични държавни вземания, каквито са държавните такси, неизчерпателно изброени в чл. 4 ЗДТ и изрично посочени в други закони, са с публичноправен характер. Когато съответното лице е платило недължимо или е надвнесло в полза на бюджета суми като държавна такса, вземането му има частноправен характер. В някои случаи за такива вземания, когато

законът изрично посочва процесуален ред за събиране на таксите (например чл. 55 от Закона за пътищата) определя реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс за събиране на определени невнесени такси, редът за възстановяване на надвзети или недължимо събрани държавни такси следва да е редът на съответния процесуален закон.

На следващо място субектът (Агенция "Пътна инфраструктура"), на когото държавата е възложила събирането на процесната пътна такса, също обосновава извод за типична административна дейност, свързана с неравнопоставеност на субектите и отношения на власт и подчинение. Съгласно Закона за администрацията председателят на Агенция "Пътна инфраструктура" е орган на изпълнителната власт, а самата Агенция е неговата администрация, чрез която се осъществявала дейността на този орган. Съгласно чл. 10, ал. 10 от Закона за пътищата и чл. 3, ал. 5 от Наредбата за условията, реда и правилата за изграждане и функциониране на смесената система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние (Наредбата) Агенция "Пътна инфраструктура" осъществява правомощията на държавата във връзка със събирането на пътните такси по този член и функциите на лице, събиращо пътни такси. Съгласно чл. 21 от Закона за пътищата (редакция ДВ, бр. 75 от 2009 г. и следващи изменения) Националната агенция "Пътна инфраструктура" към Министерския съвет се преобразува в Агенция "Пътна инфраструктура" към министъра на регионалното развитие и благоустройството и е юридическо лице на бюджетна издръжка към министъра на регионалното развитие и благоустройството, със седалище С. и със специализирани звена: областни пътни управления, Национално тол управление и Институт по пътища и мостове. В чл. 21, ал. 3 от Закона за пътищата са изброени правомощията на Агенцията, сред които са организиране на събирането на винетни такси, тол такси и други такси, предвидени в закона, осъществяване функциите на държавна пътна администрация, подпомагане на министъра на регионалното развитие и благоустройството, който от своя страна контролира дейността и бюджета на Агенцията.

Съгласно чл. 3, ал. 5 от Наредбата за условията, реда и правилата за изграждане и функциониране на смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние Агенция "Пътна инфраструктура" осъществява, съобразно своите компетенции, правомощията на държавата във връзка с функциониране на смесената система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние, както и дейността по практическото прилагане, въвеждането, функционирането и контрола на Електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата. Анализът на всички изброени по-горе разпоредби налага извода, че се касае за правоотношение, възникнало от дейност по събиране на държавна такса, определена със закон, в полза на държавата, която дейност се реализира от орган с властнически правомощия, т. е. налице е административна дейност, основана на власт и подчинение, а не търговска или друга независима икономическа дейност на ответника с цел печалба. Поради липсата на облигационни отношения между равнопоставени субекти, споровете, възникнали в резултат на описаната дейност, са в компетентността на административните съдилища.

По отношение на компетентността на директора на НТУ, съдът съобрази следното:

Съгласно чл. 33а от Правилника за структурата, дейността и организацията на работа на Агенция "Пътна инфраструктура", Националното тол управление е специализирано звено (на АПИ, вж. чл. 21 от ЗП), което изпълнява всички функции на Агенцията като лице, събиращо пътни такси по чл. 10, ал. 1 и 2 от ЗП, администриране събирането на пътни такси по чл. 10, ал. 1 и 2 от Закона за пътищата и осъществяване на контрол и надзор върху доставчиците на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние – националните доставчици на услуги за електронно

събиране на такси за изминато разстояние и доставчиците на Европейската услуга за електронно събиране на такси за изминато разстояние (ЕУЕСТ), и върху доставчиците на декларирани данни, с които агенцията има сключени договори..

От тук следва, че след като НТУ не е самостоятелно юридическо лице, а е специализирано звено към АПИ (обсъдено по-горе), материално компетентен административен орган е ръководителят на юридическото лице на бюджетна издръжка, в случая председателят на управителния съвет на АПИ (арг. чл. 19, ал. 4, т. 1 от ЗА, вр. чл. 11, ал. 2, т. 1 Правилника). Съгласно чл. 22, ал. 3 от ЗП Ръководителите на звената по ал. 1 (специализираните звена, сред които е и НТУ) или упълномощени от тях длъжностни лица представляват агенцията във връзка с дейността, която осъществяват. Съгласно ал. 2, т. 4 от Правилника НТУ осъществява събирането на такси за ползване на платената пътна мрежа по време – винетни такси, и такси за изминато разстояние – тол такси, по републиканските пътища в обхвата, който е определен по чл. 10, ал. 3 от Закона за пътищата. От това следва, че искането е разгледано и по него се е произнесъл материално компетентен орган, в кръга на правомощията му. Компетентността на директора на НТУ произтича от устройствения правилник. В случая актът е издаден под формата на писмо, което е в нарушение на формата, но не от категорията на съществените. Писмото е подписано с ел. подпис както се сочи и в становището на проц. представител и е видно от адм. преписка – л. 14 от д. като знакът „X“ означава именно това. В този смисъл неоснователно е възражението на жалбоподателя в тази посока.

Не се констатира нарушение на процесуалните правила, които да са от такова естество, че да са ограничили правото на защита на жалбоподателя, поради което възражението в тази насока се преценява като неоснователно.

По материалната законосъобразност на акта, съдът намира следното:

Съгласно чл. 55, ал. 2 ЗП недължимо платени такси по чл. 10, ал. 1 и 2, чл. 10а, ал. 2 и чл. 10б, ал. 5, както и недължимо платените глоби и имуществени санкции в случаите по чл. 179, ал. 3д, изречение четвърто от Закона за движението по пътищата се връщат по искане на заинтересованата страна в срок до 5 работни дни по банков път или на каса по ред, утвърден от управителния съвет на Агенция "Пътна инфраструктура". По силата на законовата делегация УС на АПИ е утвърдена Процедура за възстановяване на недължимо внесени такси по чл. 10, ал. 1, т. 1 от закона за пътищата - винетни такси. С нея, съгласно законовата регламентация на чл. 55, ал. 2 ЗП, се определя реда за възстановяване на суми от Национално тол управление при Агенция "Пътна инфраструктура" при недължимо внесени такси по чл. 10, ал. 1, т. 1 от Закона за пътищата.

В случая, действително, така както е установено по делото, посоченото от жалбоподателя основание за възстановяване на винетна такса не попада сред нито едно от изчерпателно изброените по – горе в утвърдената Процедура такива по чл. 1-7. А. на жалбоподателя е този, че след бракуване на МПС в срока на валидност на издадената винетка същият не е в състояние да се възползва от дължимата му услуга, за която е заплатил винетна такса, за разликата от момента на бракуване – 19.08.2025 г. до датата на изтичане на срока ѝ – 02.06.2026 г. Това според него прави заплатената сума за остатъка от срока недължимо платена, съгласно чл. 55, ал. 2 от ЗП, вр. с чл. 4б. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) от ЗДТ, според който: „Недължимо платени такси се връщат по искане на заинтересованата страна.“

Съгласно чл. 10, ал. 1 ЗП за преминаване по платената пътна мрежа се въвежда смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства и такси на база време и на база изминато разстояние. Съгласно т. 1 от същата разпоредба, таксата за ползване от пътно превозно средство на платената пътна мрежа за определен срок, се нарича винетна такса и се заплаща за

превозни средства с обща технически допустима максимална маса до или равна на 3,5 тона, посочени в чл. 10а, ал. 7 ЗП. Уредбата е детайлизирана с разпоредбата на чл. 18, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за пътищата (ППЗП), съгласно която собственикът или ползвателят на пътно превозно средство по чл. 10а, ал. 7 от Закона за пътищата заплаща такса за ползване на платената пътна мрежа по чл. 10, ал. 1, т. 1 от Закона за пътищата - винетна такса, а собственикът или ползвателят на превозно средство по чл. 10б, ал. 3 от Закона за пътищата заплаща такса за изминато разстояние по чл. 10, ал. 1, т. 2 от Закона за пътищата - тол такса.

За да откаже възстановяване административният орган приема, че конкретният случай не попада в нито една от хипотезите на Процедурата.

Следва да се има предвид, че изброяването на хипотезите в тази Процедура в никакъв случай не е изчерпателно, понеже същите не представляват законов нормативен акт и само могат да детайлизират самата процедура по връщане на такси и то без да излизат от пределите на законовата делегация като съгласно чл. 55, ал. 2 ЗП, на органа е възложено изготвяне на правила, регламентиращи реда за възстановяване на недължимо платени такси. Законодателят предвижда единствено правомощието да се определи реда, по който това ще става, което касае вътрешната организация на органа, но не и изисквания към лицата, платили недължимо такса. Съгласно чл. 4б ЗДТ недължимо платени такси се връщат по искане на заинтересованата страна. Нито ЗДТ, нито ЗП предвиждат възможността административният орган да въвежда допълнителни изисквания или да въвежда лимитирано изброяване на случаите, освен недължимостта на таксата, за да я възстанови. В случая, при липсата на подробна нормативна уредба на материалното основание за връщане на таксата, то следва да се извърши правен анализ на материалното основание чл. 10а, ал. 7 от Закона за пътищата, според който се заплаща такса за ползване на платената пътна мрежа по чл. 10, ал. 1, т. 1 от Закона за пътищата - винетна такса. Законодателят очевидно обвързва заплащането на такса с ползването на пътища. По делото не се спори, че жалбоподателят е бракувал МПС, за което е заплатил винетна такса в срока на действие на винетната такса. Същия е лишен от възможността да ползва тази услуга от държавата, респ. същият не дължи и съответната такса. Това следва от общото правило на чл. 10, ал. 1, т.1 от ЗП и като е отказал връщане на заплатена, но недължима в определен период винетна такса, адм. орган е постановил акт в противоречие с материалния закон, който подлежи на отмяна. На жалбоподателя следва да бъде възстановена пропорционално сумата за срока от датата на бракуване на МПС до изтичане срока на винетната услуга.

Горното мотивира извод за незаконосъобразност на обжалвания инд. административен акт, което налага отмяната му и връщането на преписката на директора на НТУ за ново произнасяне по подаденото заявление, съобразно мотивите на настоящото решение. С оглед изхода на спора и чл. 143 АПК на жалбоподателя се дължат разноски в размер на 10 лева в еурова равностойност – 5.11 евро.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд- София – град, 33-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ, по жалба на Л. Г. Г., с адрес: [населено място],

Отказ рег. № НТУ/94-00-35368/24.11.2025 г. на директора на НТУ при АПИ, с което е отказано възстановяването на недължимо платена сума за винетна такса като

ВРЪЩА преписката на директора на Национално тол управление за ново произнасяне в 14-дневен срок по Заявление за възстановяване на недължимо внесени такси по чл. 10, ал. 1, т. 2 от

Закона за пътищата, подадено от жалбоподателя.

ОСЪЖДА Агенция "Пътна инфраструктура" да заплати на Л. Г. Г., с адрес: [населено място], сума в размер на 5.11 /пет евро и единадесет цента/ евро, представляваща сторени по делото разноси.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: